

RZECZNIK PRAW PACJENTA

Bartłomiej Chmielowiec

Warszawa, 01 sierpnia 2024 r.

RzPP-DPR-WPZ.450.115.2024.MWP

Pani

Wanda Ekielska

prowadząca działalność gospodarczą pod firmą:

WANDA EKIELSKA DOM NARODZIN
ŚW. RODZINY

prowadząca podmiot leczniczy:

Wanda Janina Ekielska

ul. Polna 28A

05-092 Łomianki

DECYZJA

NR RzPP-DPR-WPZ.450.115.2024.MWP

Na podstawie art. 59 ust. 1 pkt 1, art. 64 ust. 1 i 2, art. 65 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta¹, zwanej dalej „ustawą”, oraz art. 104 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego²:

- I. **Uznaję praktyki** stosowane przez Panią Wandę Ekielską, prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą: Wanda Ekielska Dom Narodzin Św. Rodziny (podmiot leczniczy **Wanda Janina Ekielska**), polegające na organizacji procesu udzielania świadczeń zdrowotnych wbrew należytej staranności, poprzez przyjmowanie i przechowywanie kart uodpornienia małoletnich pacjentów, mimo braku udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie realizacji szczepień ochronnych, za naruszające zbiorowe prawo pacjentów do świadczeń zdrowotnych, o którym mowa w art. 8 ustawy, **oraz nakazuję zaniechanie ich stosowania.**
- II. Zobowiązuję podmiot leczniczy do złożenia Rzecznikowi Praw Pacjenta w **nieprzekraczalnym 30-dniowym terminie**, licząc od dnia otrzymania niniejszej decyzji, informacji o stopniu realizacji działań zmierzających do zaniechania stosowania praktyk, o których mowa w pkt I.

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 581.

² Dz. U. z 2024 r. poz. 572.

III. Decyzji w pkt I nadaję **rygor natychmiastowej wykonalności**.

UZASADNIENIE

Mając na uwadze pozyskane przez Rzecznika Praw Pacjenta informacje mogące świadczyć o ograniczeniu lub pozbawieniu pacjentów dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej przez podmiot leczniczy³, postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2024 r., znak RzPP-DPR-WPZ.450.115.2024.MWP, Rzecznik Praw Pacjenta wszczął z urzędu postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjentów przez podmiot leczniczy w postaci bezprawnych, zorganizowanych działań lub zaniechań mających na celu pozbawienie lub ograniczenie prawa pacjentów do świadczeń zdrowotnych, o którym mowa w art. 8 ustawy.

Następnie Rzecznik Praw Pacjenta, w piśmie z dnia 23 kwietnia 2024 r., działając na podstawie przepisu art. 61 ust. 1 ustawy, wezwał podmiot leczniczy do wskazania:

- 1) Jakie świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej są realizowane w podmiocie leczniczym;
- 2) Czy podmiot leczniczy zapewnia dostęp do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej dla dzieci;
- 3) Czy w podmiocie leczniczym przechowywane są karty uodpornienia dzieci. Jeśli tak, w jakim celu karty są przechowywane; ile z tych kart zostało przekazanych przez rodziców dzieci; ile kart wpłynęło do Wanda Ekielska Dom Narodzin św. Rodziny z innych placówek?
- 4) W jaki sposób realizowana jest w podmiocie leczniczym opieka nad małoletnimi pacjentami.

Dodatkowo, w trybie art. 61 ust. 1 ustawy, wniesiono o przesłanie kopii wszelkich procedur wewnętrznych dotyczących realizacji opieki nad pacjentami, a w szczególności regulaminu organizacyjnego podmiotu leczniczego.

Organ ponawiał wezwanie do wyjaśnień pismem z dnia 21 maja 2024 r.

W piśmie z dnia 13 maja 2024 r. przesłanym do Biura Rzecznika Praw Pacjenta w dniu 24 maja 2024 r. podmiot leczniczy wskazał:

(...) W odpowiedzi na postanowienie RzPP-DPR-WPZ.450.115.2024.MWP dotyczące wszczęcia z urzędu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe prawo pacjentów: podmiot leczniczy: Dom Narodzin Świętej Rodziny Wanda Ekielska

w postaci bezprawnych, zorganizowanych działań lub zaniechań mających na celu pozbawienie lub ograniczenie prawa pacjentów do świadczeń zdrowotnych, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Dom Narodzin Świętej Rodziny Wanda Ekielska

Informuję, że w podmiocie leczniczym Dom Narodzin Świętej Rodziny Wanda Ekielska nie stosuje się „bezpprawnych, zorganizowanych działań lub zaniechań mających na celu pozbawienie lub ograniczenie prawa pacjentów do świadczeń zdrowotnych”.

Jednocześnie przekazuję odpowiedzi na zadane pytania:

Ad. 1 W Domu Narodzin Świętej Rodziny Wanda Ekielska są realizowane następujące świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej:

Świadczenia położnej poz udzielane w stanach nagłych zachorowań ubezpieczonym spoza ow oraz z terenu ow, ale spoza gminy własnej i sąsiadujących i spoza listy zadeklarowanych pacjentów.

Świadczenia położnej poz - stany nagłych zachorowań - Art.2 ust. 1 pkt 2 - 4 ustawy oraz art 54 ustawy, lub wył. Art 12 pkt 6 i 9 ustawy, ubezpieczony obcokrajowiec zatrudniony czasowo na ter. Rzeczpospolitej;

Świadczenia położnej poz - wizyta w edukacji przedporodowej;

Świadczenia położnej poz - wizyta patronażowa;

Świadczenia położnej poz - wizyta w opiece pooperacyjnej nad kobietami po operacjach ginekologicznych i onkologiczno- ginekologicznych;

Świadczenia położnej poz - stany zachorowań - na podstawie przepisów o koordynacji (ekuz, certyfikat);

Świadczenia położnej poz - świadczenia w edukacji przedporodowej - wada letalna płodu;

Świadczenia położnej poz - wizyty patronażowe/wizyty w opiece nad kobietą po rozwiązaniu ciąży - wada letalna płodu.

Ad. 2 Podmiot leczniczy nie zapewnia bezpośredniej opieki lekarza podstawowej opieki zdrowotnej dla dzieci. Rodzice mogą uzyskać taką pomoc w dwóch bardzo blisko usytuowanych przychodniach, w których świadczone są tego typu usługi. Na życzenie rodziców podmiot leczniczy udostępnia miejsce na spotkanie z lekarzem pediatrą, pediatrą-neonatologiem na zasadach wizyty prywatnej.

Ad. 3 Karty uodpornienia dzieci, które znalazły się w Domu Narodzin Świętej Rodziny Wanda Ekielska zostały policzone przez pracownice Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Powiecie Warszawskim Zachodnim w dniu 19 maja 2023 r. podczas prowadzonej w tym czasie kontroli na podstawie (art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej inspekcji sanitarnej Dz. U. Z 2023 r. poz. 338 oraz 1, 4 pkt 2 i 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31.12.2009r. W sprawie zasad i trybu upoważniania pracowników stacji sanitarnoepidemiologicznych lub Głównego Inspektoratu Sanitarnego do wykonywania określonych czynności kontrolnych i wydawania decyzji w imieniu państwowych inspektorów sanitarnych lub Głównego Inspektora Sanitarnego Dz U. Z 2010 r. Nr. 2, poz. 10).

Kontrola ta była prowadzona w związku z zawiadomieniem jednego ze szpitali położniczych o przesłaniu karty uodpornienia pacjentki po porodzie. Po zawiadomieniu pacjentki i na skutek jej decyzji karta uodpornienia noworodka została odesłana po wskazany przez nią adres. Informacja i dowód przesłania ww. dokumentacji zostały dołączone do protokołu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Powiecie Warszawskim Zachodnim:

Protokół kontroli nr EPN.9020.29.2023.

Znaczna część kart, w wyżej wymieniony sposób została przekazana do placówek wskazanych przez rodziców. Pozostałe karty tymczasowo znajdują się w placówce /w załączeniu procedura przechowywania przedmiotowej dokumentacji/, gdyż Ci rodzice nie podjęli jeszcze decyzji kontynuowania świadczeń leczniczych w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej.

Żadna z kart uodpornienia nie została przekazana bezpośrednio przez rodziców. Dokumenty te zostały przekazane przez inne placówki medyczne.

Ad. 4 Wizyty patronażowe dotyczące opieki nad noworodkami realizowane są w domu, miejscu przebywania matki i dziecka po powrocie ze szpitala. Wizyta takie mogą być realizowane również w gabinecie położnej znajdującym się w Domu Narodzin w Łomiankach. Położna pozostaje do dyspozycji i kontaktu z kobietą po porodzie: uzgadnia terminy spotkań, odpowiada na pytania, udziela porad telefonicznych również w sobotę i niedzielę. Podczas wizyt patronażowych położna realizuje usługi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zakresu zadań

lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej i położnej podstawowej opieki zdrowotnej.

Przy piśmie przekazano regulamin organizacyjny podmiotu leczniczego oraz procedurę przechowywania kart uodpornienia zatwierdzoną 4 września 2023 r.

Następnie Rzecznik Praw Pacjenta pismem z dnia 10 czerwca 2024 r. poinformował podmiot leczniczy, że materiał zgromadzony w sprawie pozwala na wydanie decyzji.

Akta postępowania zostały udostępnione stronie w dniu 14 czerwca 2024 r. wraz z pismem z dnia 14 czerwca 2024 r., w którym organ na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy, wniósł o doprecyzowanie przekazanych, w dniu 13 maja 2024 r., wyjaśnień oraz wskazanie czy posiadane karty uodpornienia inne podmioty lecznicze przesyłały na wniosek podmiotu leczniczego. Poproszono także o wskazanie ile (data – miesiąc, rok) kart uodpornienia otrzymał podmiot leczniczy od początku roku.

Strona odniosła się do zgromadzonego w sprawie materiału pismem z dnia 14 czerwca 2024 r., wskazując: *W odpowiedzi na pismo dotyczące sprawy RzPP-DPR-WPZ.450.115.2024 z dnia 13.06.2024, doprecyzowuję przekazane wyjaśnienia w zakresie sposobu pozyskiwania kart uodpornienia dzieci:*

- *posiadane karty uodpornienia przesłane przez inne podmioty lecznicze nie zostały przesyłane na wniosek naszego podmiotu leczniczego Dom Narodzin Św. Rodziny Wanda Ekielska z siedzibą w Łomiankach ul. Polna 28a;*
- *przesłanie dokumentacji medycznej zostało wykonane na podstawie dobrowolnej i wyłącznej decyzji rodziców bądź prawnych opiekunów dziecka.*

Odpowiadając na drugie pytanie dotyczące wskazania ilości kart uodpornienia otrzymanych przez naszą placówkę od początku roku informuję, że rodzice (przedstawiciele ustawowi dzieci) na podstawie własnego rozeznania i w związku z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 16.08.2018 w sprawie standardu organizacyjnego okołoporodowej, dotyczącymi przekazania zgłoszenia o porodzie położnej podstawowej opieki zdrowotnej oraz w zw. Z § 11.2 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18.08. 2011 w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych - sami decydują o przesłaniu dokumentu dziecka do naszej placówki. Następnie po dokonaniu wyboru i wskazaniu innego podmiotu leczniczego dokumenty te są bezpośrednio tam przekazywane. Rodzice informują

o tym w formie pisemnej. Przekazanie to następuje w bardzo krótkim czasie. Rodzice są zadowoleni i nie zgłaszali żadnych uwag.

Dodatkowo matka po porodzie może spokojnie przeżywać czas pogoju i zadbać o laktację. Wszystko to sprzyja profilaktyce depresji okołoporodowej.

Ilość otrzymanych kart od początku roku:

- 01/2024 : 9

- 02/2024: 3

- 03/2024: 8

- 04/2024: 7

- 05/2024: 11

(...)

Rzecznik Praw Pacjenta ustalił następujący stan faktyczny:

Prowadzony przez panią Wandę Ekielską podmiot leczniczy: Wanda Janina Ekielska jest zarejestrowany w rejestrze podmiotów wykonujących działalność leczniczą prowadzonym przez Wojewodę Mazowieckiego pod numerem księgi: 000000154013. Przychodnia prowadzi działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz **udziela świadczeń zdrowotnych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej - świadczenia położnej poz.** W tym zakresie Podmiot leczniczy w 2024 r. ma zawartą z Narodowym Funduszem Zdrowia umowę o realizację świadczeń w rodzaju podstawowa opieka zdrowotna⁴.

Wedle postanowień zawartych w § 3 Regulaminu organizacyjnego podmiotu leczniczego strukturę organizacyjną tworzą następujące komórki: *Poradnia ginekologiczno – położnicza, Szkoła rodzenia, Przyjmowanie porodów, Gabinet położnej.* Ponadto, wedle § 4 ust. 2 zakres udzielanych przez podmiot leczniczy świadczeń obejmuje: *konsultacje położnicze, laktacyjne dotyczące pielęgnacji noworodka; konsultacje ginekologiczne; przyjęcie porodów w domu, gdzie opieka pielęgnacyjna świadczona jest przez położną nad kobietą rodzącą i noworodkiem po porodzie; przyjęcie porodów w Domu Narodzin, gdzie opieka pielęgnacyjna świadczona jest przez jedną położną nad kobietą rodzącą i noworodkiem po porodzie; przygotowanie do porodu w ramach szkoły rodzenia; profilaktykę i oświatę zdrowotną (...).*

---

⁴ <https://aplikacje.nfz.gov.pl/umowy/Agreements/GetAgreements?Year=2024&Code=70605150&Branch=07&Nip=5241758267> dostęp dnia 29 lipca 2024 r.

Podmiot leczniczy wytworzył wewnętrzny dokument „Procedura przechowywania kart uodpornienia” z dnia 4 września 2024 r., który dołączono do wyjaśnień podmiotu leczniczego z dnia 13 maja 2024 r.

Według informacji pozyskanych od podmiotu leczniczego w toku niniejszego postępowania, od początku 2024 r. Wanda Ekielska Dom Narodzin Św. Rodziny otrzymał przynajmniej 38 kart uodpornienia dzieci.

W dniu 11 marca 2024 r. Mazowiecki Urząd Wojewódzki skierował do Rzecznika Praw Pacjenta zgłoszenie, którego treść stanowiła uprawdopodobnienie stosowania przez Panią Wandę Ekielską prowadzącą działalność pod firmą: Wanda Ekielska Dom Narodzin Św. Rodziny, kierującą podmiotem leczniczym: Wanda Janina Ekielska, praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjentów do świadczeń zdrowotnych.

Wyniki kontroli przeprowadzonych w dniach 19 maja oraz 23 maja 2023 r., wykazały, że w podmiocie leczniczym przechowywane są karty uodpornienia dzieci, ponadto podmiot nie ma lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz nie realizuje obowiązku związanego z przeprowadzeniem obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci i młodzieży: (...) Podczas kontroli stwierdzono, że w placówce przechowywanych jest 125 kart uodpornienia w tym 3 karty uodpornienia ze szczepieniami WZW i BCG, 1 karta szczepień tylko BCG, 1 karta szczepień dziecka urodzonego 29.05.2016 r. szczepionego do 13-14 miesiąca życia ostatnie szczepienie MMR, 1 karta uodpornienia dziecka urodzonego 29.08.2015 roku szczepionego do 3-4 miesiąca życia, która została przysłana do placówki we wrześniu 2022 roku z placówki ENELMED Warszawa, z placówki NZOZ Optima w grodzisku Mazowieckim wpłynęły dwie karty szczepień: dziecka urodzonego dn. 18.01.2022- szczepienie tylko szpitalne Wyk: M.S WZW i BCG, oraz dziecka urodzonego 08.01.2022 roku szczepionego do 13-14 miesiąca życia ostatnie szczepienie MMR, pozostałe karty uodpornienia bez żadnego szczepienia (...) W trakcie kontroli właścicielka placówki P. Wanda Ekielska złożyła następujące wyjaśnienia: 1. Karty szczepień trafiają do podmiotu, ponieważ rodzice po porodzie kontynuują opiekę u położnej środowiskowej w ramach kontynuacji opieki nad noworodkiem. 2. W placówce nie ma lekarza POZ i nie wykonywane są szczepienia ochronne na NFZ oraz komercyjne. 3. Karty szczepień przechowywane są

w placówce do momentu kiedy rodzice nie wskażą pismem placówki, do której mają przekazać kartę.(...)⁵.

Wyjaśnienia podmiotu leczniczego z dnia 13 maj oraz 14 czerwca 2024 r. skierowane w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Rzecznika Praw Pacjenta, a wraz z nimi regulamin organizacyjny oraz procedura przechowywania kart uodpornienia, potwierdzają wyniki przeprowadzonej ww. kontroli.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne dokonane w toku prowadzonego postępowania oraz obowiązujący stan prawny Rzecznik Praw Pacjenta zważył, co następuje:

Podstawę prawną decyzji stanowi przepis art. 64 ust. 1 i 2 ustawy, zgodnie z którym, w przypadku wydania przez Rzecznika Praw Pacjenta decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe prawa pacjentów nakazuje on jej zaniechanie i wskazuje działania niezbędne do usunięcia skutków naruszenia zbiorowych praw pacjentów, wyznaczając terminy podjęcia tych działań. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności. W rzeczonyj decyzji, Rzecznik Praw Pacjenta może nałożyć na podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych albo organizatora strajku obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji działań niezbędnych do zaniechania praktyki naruszającej zbiorowe prawa pacjentów lub usunięcia skutków naruszenia zbiorowych praw pacjentów.

Mając powyższe na uwadze, po przeprowadzeniu postępowania w oparciu o zgromadzony w aktach materiał dowodowy, w ocenie Rzecznika Praw Pacjenta doszło do stosowania w podmiocie leczniczym praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjentów, o których mowa w art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy. Zgodnie bowiem z ww. przepisem, przez praktykę naruszającą zbiorowe prawa pacjentów rozumie się bezprawne, zorganizowane działania lub zaniechania podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych, mające na celu pozbawienie pacjentów praw lub ograniczenie tych praw, w szczególności podejmowane celem osiągnięcia korzyści majątkowej. Nie jest zbiorowym prawem pacjenta suma praw indywidualnych. Wyjaśnić należy, iż „zbiorowe” prawa pacjentów odnoszą się do tych praw, o których mowa w ustawie o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz w przepisach szczególnych.

---

⁵ Pismo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Powiecie Warszawskim Zachodnim z dnia 20 czerwca 2023 r. znak: EPN.9011.2.16.2023.

Używając terminu „zbiorowych praw pacjentów” ustawodawca objął ochroną administracyjnoprawną prawa aktualnych i potencjalnych pacjentów, traktowanych jako zbiorowość – grupę zasługująca na szczególną ochronę⁶. Tym samym ustanowił odrębny przedmiot ochrony, niezależny od ochrony praw indywidualnych pacjentów. O naruszeniu zbiorowych praw pacjentów możemy mówić wówczas, gdy skutki działań mogą zagrażać lub realizować się sferze każdego potencjalnego pacjenta znajdującego się w podobnych okolicznościach. Zatem dla stwierdzenia naruszenia zbiorowych praw pacjentów istotne jest ustalenie, czy konkretne działanie podmiotu leczniczego nie ma ściśle określonego adresata, lecz jest kierowane do nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów. Oznacza to, że nie liczba faktycznych, potwierdzonych naruszeń, ale przede wszystkim ich charakter, a w związku z tym możliwość wywołania negatywnych skutków wobec określonej zbiorowości, przesądza o naruszeniu zbiorowego interesu.

Dla stwierdzenia bezprawności działania lub zaniechania podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych bez znaczenia pozostaje strona podmiotowa czynu, a zatem wina podmiotu (w znaczeniu subiektywnym, oznaczającym wadliwość procesu decyzyjnego) i stopień tej winy (umyślność bądź nieumyślność), a także świadomość istnienia naruszonych norm prawnych. Bezprawność tradycyjnie ujmowana jest jako sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym, który obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych jako zasady współżycia społecznego⁷. Zatem do stwierdzenia bezprawności wystarczy, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa.

Ad I sentencji niniejszej decyzji

Zgodnie z art. 8 zd. 1 ustawy pacjent ma prawo do świadczeń zdrowotnych udzielanych z należytą starannością przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych w warunkach odpowiadających określonym w odrębnych przepisach wymaganiom fachowym i sanitarnym. Celem art. 8 ustawy jest zapewnienie pacjentowi bezpieczeństwa podczas udzielenia mu świadczeń zdrowotnych. Przy tym podmiot leczniczy powinien kierować się zasadą ostrożności i zapewnić takie warunki udzielania tych świadczeń, które

---

⁶ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 kwietnia 2014 r., sygn. akt II OSK 2826/12.

⁷ (o bezprawności na gruncie prawa cywilnego zob. M. Sośniak, *Bezprawność zachowania...*, 1959, s. 107; W. Czachórski, *System prawa...*, 1981, s. 534; Z. Radwański, A. Olejniczak, *Zobowiązania...*, 2005, s. 182; W. Dubois, w: *Kodeks Cywilny, t. I, Komentarz do artykułów 1-543*, red. E. Gniewek, Warszawa 2004, s. 1020; K. Pietrzykowski, *Bezprawność jako przesłanka...*, 2004, s. 179).

to bezpieczeństwo zapewnią. Organizacja procesu udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym ustalenie zasad i warunków dostępu do tych świadczeń, musi uwzględniać przepisy prawa powszechnie obowiązującego.

Art. 8 zd. 1 ustawy jako podmioty zobowiązane do realizacji wskazanego prawa pacjenta wskazuje podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych; nie ulega zatem wątpliwości, że należyta staranność wymagana ww. przepisem należy odnieść także do warstwy organizacyjnej udzielania świadczeń zdrowotnych, która w sposób bezpośredni przekłada się na realizację praw pacjenta. Zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 4 i 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej w regulaminie organizacyjnym podmiotu wykonującego działalność leczniczą określa się w szczególności rodzaj działalności leczniczej, zakres udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz przebieg procesu udzielania świadczeń zdrowotnych, z zapewnieniem właściwej dostępności i jakości tych świadczeń.

Należyta staranność w sferze organizacji procesu udzielania świadczeń zdrowotnych wymaga przede wszystkim zgodności z właściwymi przepisami prawa. Jest to element prawa pacjenta określonego art. 8 ustawy – każdego indywidualnego pacjenta, ale także w ujęciu ochrony zbiorowych interesów pacjentów, jeśli nieprawidłowe zasady udzielania świadczeń mają charakter ogólny i odnoszą się do wszystkich pacjentów lub określonej grupy pacjentów. Przyjęcie reguł udzielania świadczeń zdrowotnych lub dostępu do tych świadczeń z naruszeniem przepisów prawa stanowi o naruszeniu art. 8 ustawy i ogranicza prawo pacjentów w tym zakresie.

Obowiązek poddawaniu się szczepieniom ochronnym wynika z art. 5 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych i wymaga nadzoru nad właściwą realizacją tego obowiązku ze strony podmiotu leczniczego sprawującego podstawową opiekę zdrowotną nad pacjentem.

Stosownie do art. 17 ust. 8 pkt 1 i 2 tejże ustawy (...) *Osoby przeprowadzające szczepienia ochronne: 1) prowadzą dokumentację medyczną dotyczącą obowiązkowych szczepień ochronnych, w tym przechowują karty uodpornienia oraz dokonują wpisów potwierdzających wykonanie szczepienia; 2) sporządzają sprawozdania z przeprowadzonych obowiązkowych szczepień ochronnych oraz sprawozdania ze stanu zaszczepienia osób objętych profilaktyczną opieką zdrowotną, które przekazują państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu⁸, jak również do § 14 ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia*

---

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 924.

z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (...) *W przypadku konieczności przekazania karty uodpornienia przekazuje się ją za pokwitowaniem osobie przeprowadzającej obowiązkowe szczepienie ochronne*⁹, karty uodpornienia mogą być przechowywane jedynie przez osoby uprawnione, a więc które realizują szczepienia ochronne – jest to oczywistą konsekwencją konieczności zapewnienia kontynuacji realizacji szczepień u małoletniego pacjenta; podmiot, który nie realizuje szczepień, nie posiada w ogóle podstawy prawnej do ich przechowywania oraz przetwarzania danych w nich zawartych

Działania podmiotu leczniczego polegające na przetrzymywaniu kart uodpornienia, niezależnie od czasu przez jaki ten dokument w nim pozostaje, kiedy podmiot leczniczy w ogóle nie realizuje szczepień, nawet jeśli podmiot wszedł w posiadanie przedmiotowych kart na podstawie zgłoszenia dokonanego przez opiekuna prawnego dziecka lub na jego wyraźne życzenia, w sposób rażąco naruszają przepisy obowiązującego prawa w tym zakresie. Podkreślić należy, że nawet w przypadku posiadania przez położną środowiskową odpowiednich kwalifikacji do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci, stosowanie ww. praktyki jest niedopuszczalne, z uwagi na jednoznaczne wskazanie przez ustawodawcę na osoby upoważnione do odbioru karty uodpornienia, czyli *Osoby przeprowadzające szczepienia ochronne*, natomiast w podmiocie leczniczym szczepień się nie realizuje.

Dodatkowo, w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych prawodawca wskazuje: *karty uodpornienia są przechowywane w kartotece w sposób umożliwiający wyszukiwanie osób podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym*. Wytworzona przez podmiot leczniczy procedura przechowywania kart uodpornienia z dnia 4 września 2023 r. nie potwierdza, aby karty uodpornienia były przechowywane zgodnie z wymogami wskazanego wyżej aktu wykonawczego, potwierdza jedynie zorganizowany charakter prowadzonego proceduru.

Jednocześnie należy wskazać, że podmiot leczniczy powołuje się na nieobowiązujące rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych, kiedy aktualnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych i zgodnie z jego § 14

---

⁹ Dz. U. z 2023 poz. 2077.

ust. 2 – przypadku konieczności przekazania karty uodpornienia przekazuje się ją za pokwitowaniem osobie przeprowadzającej obowiązkowe szczepienie ochronne, natomiast za punkt wyjścia należy w tym zakresie wziąć art. 17 ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, który wskazuje, że to osoby przeprowadzające szczepienia ochronne prowadzą i przechowują karty uodpornienia. Przekazanie tej dokumentacji może odbywać się wyłącznie pomiędzy osobami, które będą realizowały szczepienia ochronne. Tego rodzaju dokumentacja nigdy nie powinna wyjść poza ww. obieg.

Praktyka jest zorganizowana, gdyż wynika z decyzji organizacyjnych podmiotu leczniczego.

Praktyka jest bezprawna – gdyż narusza art. 8 ustawy.

Praktyka narusza zbiorowe prawa pacjentów, gdyż nie jest skierowana do konkretnego pacjenta, a jej odbiorcą może być potencjalnie każdy małoletni pacjent, którego rodzice polecają przesłanie dokumentacji medycznej do podmiotu leczniczego, co uniemożliwia realizację szczepień.

Ad. II sentencji niniejszej decyzji:

Zgodnie z art. 64 ust. 2 ustawy, Rzecznik Praw Pacjenta może nałożyć na podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych albo organizatora strajku, obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji działań niezbędnych do zaniechania praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjentów lub usunięcia skutków naruszenia zbiorowych praw pacjentów. Dlatego też zobowiązano podmiot leczniczy do złożenia informacji o stopniu realizacji działań niezbędnych do zaniechania stosowania rzeczonych praktyk, które naruszają zbiorowe prawa pacjentów.

Podmiot leczniczy nie ma prawa przechowywania wskazanej dokumentacji medycznej, zatem powinien ją niezwłocznie odesłać do podmiotów, od których ją uzyskał, ze stosowną informacją w tym zakresie.

Mając powyższe na uwadze orzeczono, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna.

Pouczenie

1. Zgodnie z art. 66 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta na powyższą decyzję przysługuje skarga do sądu administracyjnego, który rozpatruje skargę niezwłocznie.
2. Zgodnie z art. 53 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi¹⁰ skargę wnosi się w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia decyzji.
3. Zgodnie z art. 54 § 1 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, skargę należy wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, ul. Jasna 2/4, 00-013 Warszawa, za pośrednictwem Rzecznika Praw Pacjenta.
4. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi¹¹ wniesienie skargi na akt z zakresu administracji publicznej dotyczący uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa podlega wpisowi stałemu w wysokości 200 zł. Oplatę tytułem wpisu można uiścić gotówką do kasy właściwego sądu administracyjnego bądź na rachunek bankowy tego sądu. Skarżącemu, który wykaże, że nie jest w stanie ponieść kosztów postępowania, może być przyznane prawo pomocy, które obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie profesjonalnego pełnomocnika.
5. Zgodnie z art. 68 ustawy, Rzecznik nakłada na podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych albo organizatora strajku, w drodze decyzji, karę pieniężną do wysokości 500 000 złotych w przypadku niepodjęcia działań określonych w decyzji, o której mowa w art. 64 ust. 1, w terminie w niej wskazanym.
6. **Zgodnie z art. 61 § 1 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi wniesienie skargi do sądu administracyjnego nie wstrzymuje wykonania niniejszej decyzji.**

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Pacjenta
Paweł Grzesiewski
Dyrektor
Departament Prawny
Podpisano elektronicznie

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	867911.3294702.3715738
Nazwa dokumentu	decyzja uznanie z nakazem.pdf
Tytuł dokumentu	decyzja uznanie z nakazem
Sygnatura dokumentu	RzPP-DPR-WPZ.450.115.2024
Data dokumentu	01.08.2024
Skrót dokumentu	5BD74ABD385347F844644AD0A30849A59F416C93
Wersja dokumentu	1.16
Data podpisu	01.08.2024 11:20:57
Podpisane przez	Paweł Mikołaj Grzesiewski Dyrektor
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.124.8.8.

Data wydruku: 07.08.2024

Autor wydruku: Palińska Małgorzata (Sekretarka)